

سود اور انشورنس : کتابیات

☆ شیر نوروز خان

سود :

- ۱- آدم پالپوری
” مسئلہ ربا “ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی : اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء ، ص ۳۵۵-۳۶۳
- ۲- آزاد ، غلام مرتضیٰ (مترجم)
” احکام القرآن للجصاص : باب ربا “ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۹ : ۷
(جنوری ۱۹۷۲ء) ۵۱۹-۵۳۶
- ۳- ابو زہرہ ، محمد
سود کی حرمت کے بارے میں چند مباحث / محمد ابو زہرہ ، مترجم ساجد الرحمن صدیقی - اسلام آباد : ادارہ تحقیقات اسلامی ، ۱۹۸۳ء ، ص ۶۳
- ۴- ابو صباح
” نزول قرآن کے وقت عرب میں تجارتی سود “ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲ : ۱۰
(اکتوبر ۱۹۹۱ء) ۱۷-۲۰

۵- احمد ارشاد

بلا سود بھکاری - کراچی : مکتبہ تحریک مساوات ، ۱۹۶۳ء ، ۱۵۲ ص

----- ۶-

” بلا سود بھکاری کے بارے میں سوالنامہ “ - الحق (اکوڑہ خٹک)

۱: ۷ (اپریل ۱۹۶۶ء) ۵۵-۵۷

۷- احمد دین

” تاریخی تناظر میں ریوا اور اس کے نظریات کا تنقیدی جائزہ “ - منہاج (لاہور)

۱۲: ۲ (اپریل ۱۹۹۳ء) ۱۳۳-۱۷۷

۸- ادارہ تحقیقات اسلامی ، اسلام آباد

ریوا اور مضاربت - اسلام آباد : ادارہ تحقیقات اسلامی ، ۱۹۸۳ء ، ۳۰۸ ص

۹- ارشاد صاحب

” ریوا سے پاک معیشت “ - تعمیر انسانیت (لاہور) ۲: ۷ (اکتوبر ۱۹۸۳ء) ۳۸-۵۵

۱۰- اسعدی ، محمد عبید اللہ

الربا (سود) - نئی دہلی : اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۳ء ، ۲۹۵ ص

----- ۱۱-

” ریوا کی شرعی حقیقت “ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسام قاسمی - نئی دہلی :

اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء ، ص ۳۰۳-۳۲۳

۱۲- ” اسلام اور حرمت ربا “ - معارف (اعظم گڑھ) ۵۶: ۱ (جولائی ۱۹۳۵ء) ۵۳-۶۰

۱۳- اصف افتخار اور منیر احمد

” تجارتی سود کی حرمت “ - اشراق (لاہور) ۳: ۱۲ (دسمبر ۱۹۹۱ء) ۶-۷

۱۴- اصلاحی ، امین احسن

” سودی قرضوں کے بل پر ترقی “ - تدبیر (لاہور) ۷ (مئی ۱۹۸۳ء) ۳۵-۳۷

----- ۱۵

”بیک کا سود“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۳۰: ۱ (دسمبر ۱۹۳۶) ۳۵-۳۹

۱۶- اصلاحی، عبداعظیم

”سود کا مسئلہ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی، نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰ء، ص ۳۸۰-۳۸۳

۱۷- اصلاحی، محمد یوسف

”حکومت کی سودی اسکیم سے استفادہ“ - ذکری ڈائجسٹ (رام پور) ۱۹: ۲۲۰:

(فروری ۱۹۹۱) ۶۱-۷۲

۱۸- اعظمی، اعجاز احمد

”دارالحرب میں ربوا کی شرعی حیثیت“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام

قاسمی - نئی دہلی: اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰ء، ص ۷۵-۲۵۲

۱۹- الامیر، محمد بن اسماعیل

رسالۃ فی ربا النسیئة او رسالہ فی جواز الزیادہ فی التمن لاجل الاجل - صنعاء:

مکتبہ دارالقدس، ۱۹۹۳ء، ص ۳۵

۲۰- الامین، حسن عبداللہ

”الاستثمار اللاروی فی نطاق عقد المراجعة“ - الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)

۲۰: ۲ (اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۵) ۵-۳۰

----- ۲۱

”الاستثمار اللاروی فی نطاق عن المراجعة“ - المسلم المعاصر (بیروت) ۹: ۳۵:

(مايو - يوليو ۱۹۸۳) ۶۹-۹۲

۲۲- بدوی، ابراہیم زکی الدین

نظریۃ الربا الحرم فی الشریعۃ الاسلامیہ - القاہرہ: دار و مطابع الشعب، ۱۹۶۳ء،

ص ۲۷۶

۲۳- بستوی، عتیق احمد

” سود اور غیر سودی بینک کاری “- الفرقان (لکھنؤ) ۵۷: ۱۱ (نومبر ۱۹۸۹) ۱۵-۲۱

۲۴- ” بلا سود معیشت کا قیام “- نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۴-۵

۲۵- ہدیالوی، عطا محمد چشتی گولڑوی

” سہمہ اور بینک کا سود (خالص فقہی تجزیہ) “- نوائے قانون (اسلام آباد)

۳: ۳ (مارچ ۱۹۹۲) ۱۱-۱۵

۲۶- پاکستان- اسلامی نظریاتی کونسل

” آج کے حالات میں ربا کی مختلف صورتیں “- نوائے قانون (اسلام آباد)

۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۵۰

----- ۲۷

اسلامی نظریاتی کونسل کی بلا سود بھکاری پر رپورٹ - ۱۵۷ ص

----- ۲۸

” بلا سود معیشت میں تجارتی بھکاری “- نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲

(اکتوبر ۱۹۹۱) ۷۶-۷۸

----- ۲۹

” بلا سود معیشت میں سرکاری لین دین “- نوائے قانون (اسلام آباد)

۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۸۰

۳۰- پاکستان - سٹیٹ بینک

” بلا سود بھکاری اور سٹیٹ بینک آف پاکستان “- نوائے قانون (اسلام آباد)

۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱ء) ۸۳-۸۷

۳۱- پاکستان - وفاقی شرعی عدالت

” بینک انٹرسٹ ربا ہے اور قطعی حرام ہے “- مترجم، عبدالرحیم قریشی-

بحث و نظر (پنڈ) ۱۸: ۵ (جولائی - ستمبر ۱۹۹۲ء) ۸-۳۶

- ۳۲- پانچوری، سعید احمد
 ”ریوا کی حقیقت“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:
 اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰ء، ص ۳۳۵-۳۴۱
- ۳۳- پالوی، عطاء اللہ
 ”سود کا مسئلہ“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲ (اکتوبر ۱۹۹۱ء) ۱۱۵-۱۱۸
- ۳۴-
 ”سود کا مسئلہ“ - ثقافت (لاہور) ۱۰:۶ (اکتوبر ۱۹۵۸) ۲۷-۳۲
- ۳۵- پرویز، غلام احمد
 تبصرہ تحقیق ربا (افکار) فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۱:۱ (مئی ۱۹۶۳) ۶۲-۷۸
- ۳۶- پھلواری، محمد جعفر شاہ
 ”سود خواری کی قسمیں“ - ثقافت (لاہور) ۳:۴ (مارچ ۱۹۵۷) ۲۹-۳۷
- ۳۷-
 ”کمرشل انٹرسٹ کی فقہی حیثیت“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲
 (اکتوبر ۱۹۹۱ء) ۱۰۲-۱۱۳
- ۳۸- ”تجارتی سود اور اسلامی شریعت“ - بحث و نظر (پٹنہ) ۸:۲ (جنوری -
 مارچ ۱۹۹۹ء) ۱۳
- ۳۹- ”تحقیق ریوا (مسئلہ سود) - طلوع اسلام (لاہور) ۲:۱۷ (فروری ۱۹۶۳ء) ۹-۵۶
- ۴۰- تمنا عمادی
 ”تبصرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲:۱
 (جون ۱۹۶۳ء) ۶۳-۷۵
- ۴۱-
 ”ربا اور بیع“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۷:۲ (جنوری ۱۹۶۵) ۲۲۹-۲۳۳

- ۳۲- تنزیل الرحمان
 ”اسلام اور سود“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۱: ۱۸ (اکتوبر ۱۹۸۲) ۳۱-۳۵
- ۳۳- ”جمہوریہ جنوبی افریقہ میں سودی لین دین کے بارے میں دارالعلوم دیوبند کا فتویٰ“ -
 فکر و نظر (اسلام آباد) - ۱۲: ۳ (جون ۱۹۶۶) ۷۸۹-۷۷۷
- ۳۴- چودھری، محمد جمیل
 ”غیر سودی بینک“ - میثاق (لاہور) ۶: ۲۷ (جون ۱۹۷۸) ۵۳-۶۲
- ۳۵- چیمہ، منور حسین
 اسلام اور جدید اقتصادی نظریات (بلا سود حکاری شامل ہے) گلگڑ: اسلامک اکیڈمی،
 ۱۹۹۰ء، ص ۳۸۲-۳۹۱
- ۳۶- حبیب الرحمن، مفتی
 ”موجودہ سودی بینک نظام اور معاشی مسائل کا حل“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب
 مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی: اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰ء، ص ۲۳۲-۲۵۶
- ۳۷- حسن خالد، مفتی
 ”بچوں کا منافع ربا ہے“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۸: ۱۱-۱۲
 (اگست ۱۹۷۳) ۵۶-۵۴
- ۳۸- حسن الزمان، سید
 ”اسلام اور شرح سود“ - برہان (دہلی) ۶: ۵۲ (دسمبر ۱۹۶۳) ۳۲۵-۳۳۱
- ۳۹- -----
- ۴۰- ”اسلام اور شرح سود“ - طلوع اسلام (لاہور) ۵: ۱۸ (مئی ۱۹۶۵) ۷۸-۵۷
 حفظ الرحمن، محمد
- اسلام کا اقتصادی نظام (سود شامل ہے) دہلی: ندوۃ المصنفین، ۱۹۳۲ء،
 ص ۲۶۲-۲۶۹

- ۵۱- خاکی، محمد اسلم
 ” اشیاء کا تبادلہ اور موجودہ کرنسی “ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲
 (اکتوبر ۱۹۹۱) ۶۰-۵۳
- ۵۲- خان، رفیع اللہ
 ” تبصرہ تحقیق ربا (افکار) “ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۷:۱
 (جنوری-فروری ۱۹۶۳)، ۹۰-۸۲
- ۵۳- خان، عبدالوود
 ” سود کے خاتمہ سے گریز کیوں؟ “ - میثاق (لاہور) ۸:۳۳
 (اگست ۱۹۹۳) ۷۳-۶۷
- ۵۳- خان، محمد اکرم
 بلا سود بنکاری - لاہور: مرکز تحقیق دیال سنگھ ٹرسٹ لائبریری، ۱۹۸۳، ۵۶ ص
- ۵۵- خروفتہ، علاء الدین
 الربا والقائدۃ - بغداد: مطبعہ السجل، ۱۹۶۲، ۱۳۸ ص
- ۵۶- الخطاب، کمال توفیق محمد
 ” نظرات اقتصادیہ فی حمتہ تحریم الربا الجنبی “ - الاضواء (لاہور) ۸:۶
 (یونیو ۱۹۹۷) ۲۸-۱۳
- ۵۷- الخطیب، علی احمد
 الربا والقضایا المعاصرہ - (القاہرہ): روز الیوسف، ۱۴۱۰ھ، ۱۵۸ ص
- ۵۸- خلجی، صدیق ارشد
 ” الربا الحرم فی القرآن الکریم “ - الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۳:۱۸
 (یولیو-اگست ۱۹۸۳م)، ۷۹-۵۰

- ۵۹- خلیل حامدی، (مترجم)
 ”لیبیا میں صنعتی اور زراعتی بھوکوں کو سودی کاروبار کی ممانعت“ - ترجمان القرآن
 (لاہور) ۱: ۶۷ (مارچ ۱۹۶۷) ۳۶-۳۴
- ۶۰- خورشید احمد
 ”غیر سودی بینکاری - کیوں اور کیسے“ - نگر (لاہور) ۲-۱: ۴
 (جنوری-جون ۱۹۹۲) ۵۲-۴۳
- ۶۱- درد مند اعظمی
 ”رد جواز سود“ - نوائے اسلام (دہلی) ۲: ۹ (فروری ۱۹۹۲) ۱۷-۹
- ۶۲- الراعی، محمد سعید
 ”ربا کی حسانی تعریف: اسلام کے فطری اقتصادی نظام کی روشنی میں“ -
 نوائے قانون (اسلام آباد) ۱: ۳ (جنوری ۱۹۹۲) ۵۳-۴۸
 ۲: ۳ (فروری ۱۹۹۲) ۵۰-۴۸
 ۱۲-۱۱: ۲ (نومبر - دسمبر ۱۹۹۱) ۴۳-۳۵
- ۶۳- ”ربا، کیوں حرام کیا گیا؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۱۳-۱۱
- ۶۴- ”ربا، قرآن کی نظر میں“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۸
- ۶۵- ریوا: پاکستان فورم سریز نمبر ۳- اسلام آباد: پاکستان فورم، ۲۹ ص
- ۶۶- رحمانی، خالد سیف اللہ
 ”بینک انٹرسٹ، سودی قرض، اور ہندوستان کی شرعی حیثیت“ - مجلہ فقہ اسلامی،
 مرتب، مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی: اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰،
 ص ۲۰۹-۲۳۱
- ۶۷- رحمانی، عبدالرؤف
 ”سود، جوا، لائٹری کی حرمت“ - نوائے اسلام (دہلی) ۶: ۵ (جون ۱۹۸۸) ۹-۶
 ۷: ۵ (جولائی ۱۹۸۸) ۲۸-۲۴

۵: ۸ (اگست ۱۹۸۸) ۲۹-۳۲

۵: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۸۸) ۶-۹

۶۸- رضوی، سید امین الحسن

”بعض معاملات جو سودی معاملات کہے جاتے ہیں“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب،

مجاہد الاسلام قاسمی، نئی دہلی: اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰

۶۹- رضوی، مطیع الرحمن

”ہندوستان میں سود کا مسئلہ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب، مجاہد الاسلام قاسمی -

نئی دہلی: اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۵۰۱ - ۵۱۳

۷۰- رفیق المصری

مصرف التیمیۃ الاسلامی او محاولة جدیدة فی الربا والقائدہ والبنک - طبعہ ثالثہ - بیروت

موسمہ الرسالہ، ۱۹۸۷، ص ۳۷۷

۷۱- زاہدہ پروین

”ربا کی حرمت: قرآن و احادیث کی روشنی میں“ - نوائے وقت (راولپنڈی)

یکم اگست ۱۹۹۶

۱۸ اگست ۱۹۹۶

۷۲- زیدی نواز علی

”جمہوری اسلامی ایران بلا سود بھکاری“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲: ۱۰

(اکتوبر ۱۹۹۱) ۸۸ - ۹۱

----- ۷۳

”سود سے نجات کے متبادل طریقے اور ان کے نفاذ کی جدوجہد“ - نوائے قانون

(اسلام آباد) ۲: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۶۳-۷۱

- ۷۴- الزین ، سمیع عاطف
 الاسلام : وایدیولوجیہ الانسان (الرباشاٹل ہے) بیروت : دارالکتب اللیبانی ، ۱۹۷۸
 ص ۱۱۳-۱۱۷
- ۷۵- سردار اعوان ، (مترجم)
 ” سوڈ کے ارتقاء کا تاریخی جائزہ “ - میثاق (لاہور) ۲: ۴۱
 (فروری ۱۹۹۲) ۳۲-۳۶
- ۷۶- سعود بن سعد بن دریب
 المعاملات المعرفیہ : و موقف الشریعۃ الاسلامیۃ منها (حکمۃ تحریم الرباشاٹل ہے) -
 الریاض : مطابع نجد التجاریۃ ، ۱۹۶۸ ، ص ۹۸-۱۰۰
- ۷۷- سمیع الحق
 ” سوڈی اقتصادی نظام “ - الحق (اکوڑہ ٹنک) ۱۰: ۸ (جولائی ۱۹۷۳) ۱۰-۱۹
- ۷۸- سنبھلی ، محمد برہان الدین
 ” بینک سے تعاون اور اس کے انٹرسٹ کا شرعی حکم (ایک مطالعہ) “ -
 برہان (دہلی) ۳: ۹۰ (مارچ ۱۹۸۳) ۴۱-۵۴
 ۳: ۹۰ (اپریل ۱۹۸۳) ۳۳-۴۷
 ۵: ۹۰ (مئی ۱۹۸۳) ۳۲-۴۶
- ۷۹- ” سوڈ سے متعلق مسائل “ - بحث و نظر (پٹنہ) ۸: ۲ (جنوری - مارچ ۱۹۹۰) ۱۵-۱۶
- ۸۰- ” سوڈ کا مسئلہ اور ہماری حکومت کا طرز عمل “ - میثاق (لاہور) ۲: ۴۱
 (فروری ۱۹۹۲) ۷-۸
- ۸۱- ” سوڈ بینک اور بین الاقوامی معاشی روابط “ - ترجمان القرآن (لاہور) ۳: ۳۳
 (مارچ ۱۹۵۰) ۲۲۸-۲۳۲
- ۸۲- ” سوڈ کی حرمت پر علمائے کرام کا مشترکہ موقف “ - ذکری ڈائجسٹ (رام پور)
 ۲۳۰: ۲۰ (دسمبر ۱۹۹۱) ۱۰۶-۱۱۳

۸۳- ”سود کے بارے میں وفاقی شرعی عدالت کا تاریخ ساز فیصلہ“ - میثاق (لاہور)
۱۲:۳۰ (دسمبر ۱۹۹۱) ۵-۶

۸۴- ”سود کے بارے میں وفاقی شرعی عدالت کا فیصلہ (تخصیص)“ - نوائے قانون
(اسلام آباد) ۱:۳ (جنوری ۱۹۹۲) ۶-۹

۸۵- ”سود کو تحفظ دینے کی سرکاری کوششوں کے خلاف تنظیم اسلامی لاہور کا ایک بھرپور
احتجاجی مظاہرہ“ میثاق (لاہور) ۲:۳۱ (فروری ۱۹۹۲) ۶۳-۶۸

۸۶- ”سودی معیشت کے خلاف تنظیم اسلامی کے زیر اہتمام احتجاجی مظاہرے“ -
میثاق (لاہور) ۳:۳۱ (مارچ ۱۹۹۲) ۶۷-۷۳

۸۷- ”سودی نظام کے خاتمہ کی قرارداد اور ملکی پریس“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۸:۱۰
(جولائی ۱۹۷۳) ۷۲-۷۶

۸۸- سید قطب

سود / سید قطب، ترجمہ، عابد محمود قریشی - لاہور: جامعہ اشرفیہ، ۱۹۸۳، ۷۴ ص

۸۹- سیف، محمد خالد

”ربا، سنت کی نظر میں“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲:۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۹-۱۰

۹۰- سیوہاروی، حفظ الرحمن

”سود کی حقیقت“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۱:۹ (جون ۱۹۶۶) ۱۷-۲۴

----- ۹۱

”سود کے بارے میں ایک مغالطہ“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۱:۱۱

(اگست ۱۹۶۶) ۳۲-۳۵

۹۲- شاہرا، محمد عمر

نحو نظام نقدی عادل (طبیعت الربا شامل ہے) / ترجمہ سید محمد سکر ہرندن : للمعهد

العالمی للفکر الاسلامی، ۱۹۸۵، ص ۷۵-۷۹

۹۳- شاہ، محمد جعفر (مرتب)

کمرشل انٹرسٹ کی فقہی حیثیت - لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ پاکستان، ۱۹۵۹،

ص ۱۳۴

۹۴- شاہ، محمد یعقوب

”سود کے متعلق چند سوالات“ - ثقافت (لاہور) ۶: ۳ (مارچ ۱۹۵۸) ۱۵-۳۳

۹۵- شاہد عادل

”اسلام اور سود پر ایک اجمالی نظر“ - طلوع اسلام (لاہور) ۲۴: ۱۰

(اکتوبر ۱۹۷۱) ۸-۱۶

۹۶- شمس پیرزادہ

”مسئلہ سود“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی: اسلاک فقہ

اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۲۸۳-۲۹۵

۹۷- صارم، عبدالصمد

”بنک کا سود“ - ثقافت (لاہور) ۱۰: ۳ (اکتوبر ۱۹۶۱) ۲۵-۳۰

۹۸- الصدر، محمد باقر

اسلامی بینک: غیر سودی بینک کا مکمل نظام / محمد باقر الصدر، مترجم سید ذیشان حیدر

جوادی - طبع سوم - تران: واحد تبلیغات خارج کشور پشاور،

۱۳۰۱ھ، ۱۹۸۰ ص

----- ۹۹

البنک الاروی فی الاسلام - الطبعة السابعة - بیروت: دارالتعارف، ۱۹۸۱، ۲۳۸ ص

الکویت: مکتبہ جامع النقی العلمیہ -

----- ۱۰۰

ہمارے اقتصادیات: ترجمہ ”اقتصادنا“ (سود شامل ہے) لاہور: مکتبہ تعمیر ادب،

۱۹۷۱، ص ۷۵-۷۶

- ۱۰۱- صدیقی، محمد سعد
 ”لکم ردوس اموالکم میں مال سے کیا مراد ہے؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد)
 ۱۰:۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۲۶-۲۹
- ۱۰۲- صدیقی، محمد منظر الدین
 اسلام کا معاشی نظریہ (مسئلہ سود شامل ہے) لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۱۹۵۳،
 ص ۷۰-۸۴
- ۱۰۳
 ”سود کا مسئلہ“ - ثقافت (لاہور) ۳: ۵ (مئی ۱۹۵۷) ۵۳-۶۲
- ۱۰۴- صدیقی، محمد نجات اللہ
 غیر سودی بھکاری - اشاعت دوم - اسلاک پبلی کیشنز، ۱۹۷۵، ص ۲۲۳
- ۱۰۵
 ”غیر سودی بھکاری“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۷۲-۷۵
- ۱۰۶
 ”کیا تجارتی ہنڈی سودی معاملہ ہے؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲
- ۱۰۷- طفیل احمد، سید
 مسئلہ سود اور مسلمانوں کا مستقبل - بدایون: نظامی پریس، ۱۹۲۰، ص ۹۳
- ۱۰۸- ظہیر، غلام مصطفیٰ
 ”ربوا (سود) کی حرمت“ - حریم (جہلم) ۲: ۹ (مئی ۱۹۹۳) ۱۳-۲۰
- ۱۰۹- عارف، محمود الحسن
 ”تجارتی سود حرام ہے“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰:۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۳۳-۳۸
- ۱۱۰- عاشور، عبدالجواد عبدالحمید
 البدیل الاسلامی للفقائد المعرفیۃ الربویۃ - القاہرہ: دارالمنہجۃ، ۱۹۹۰، ص ۴۱۸

۱۱۱- عبدالستار، مفتی

” حرمت سود “- الخیر (ملتان) ۱۰: ۵ (نومبر ۱۹۹۲) ۳۳-۳۱

۱۰: ۳ (ستمبر ۱۹۹۲) ۱۲-۲۲

۱۱۲- عبدالسلام

” بلا سود “- اقراد انجمنٹ (کراچی) ۱: ۶ (اگست ۱۹۸۵) ۲۹-۳۲

----- ۱۱۳

” سودی کاروبار اور ہمارا معاشرہ “ پینات (کراچی) ۵۷: ۷

(جولائی ۱۹۹۳) ۲۷-۳۸

۱۱۳- عبدالعزیز بن باز

” الخذیر من المعاملات الربویة “ - البعث الاسلامی (لکھنؤ) ۲۶: ۷

(فروری ۱۹۸۲) ۷۷-۸۰

----- ۱۱۵

” حکم البیع الی اجل و بیع التورق والعینة والقرض بالقائده “ - البعث الاسلامی (لکھنؤ)

۷: ۳ (مارس ۱۹۹۲) ۳۰-۳۳

۱۱۶- عثمانی، ظفر احمد

” غیر اسلامی ممالک میں سود و قمار کا حکم “ - معارف (اعظم گڑھ) ۵۵: ۵

(مئی ۱۹۳۵) ۱۰۷-۱۱۳

----- ۱۱۷

” مسئلہ سود و قمار وغیرہ (مسلم و حرلی میں) “ - معارف (اعظم گڑھ) ۵۷: ۶

(جون ۱۹۳۶) ۳۰۵-۳۲۲

۱۱۸- عثمانی، محمد تقی

” سود اور حکومت کی اسکیمیں “ - البلاغ (کراچی) ۶: ۸ (اکتوبر ۱۹۷۲) ۳-۹

”غیر سودی کاونٹر“ - پیٹات (کراچی) ۵: ۳۸ (اپریل ۱۹۸۱) ۳۳-۳۶

۱۲۰- عثمانی، محمد رفیع

”پراویڈنٹ کی زکوٰۃ اور سود کے مسائل“ - البلاغ (کراچی) ۷: ۷

(ستمبر ۱۹۷۳) ۱۳-۱۷

۱۲۱- العلی، ابو اسامہ حسن

”تبرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱: ۹ (مارچ ۱۹۶۳) ۶۳-۸۷

۱۰: ۱ (اپریل ۱۹۶۳) ۵۹-۷۸

”فضل الرحمانی تحقیق ربا کی حقیقت“ - پیٹات (کراچی) ۳: ۲

(جنوری ۱۹۶۳) ۱۰۵-۱۲۳

۳: ۳ (فروری ۱۹۶۳) ۱۷۷-۱۸۹

۳: ۳ (مارچ ۱۹۶۳) ۲۳۱-۲۵۱

۵: ۳ (اپریل ۱۹۶۳) ۳۱۱-۳۱۷

۱۲۳- عرفانی، عبدالملک

”بلا سود معیشت کا قیام (ایک تنقیدی جائزہ)“ - نوائے قانون (اسلام آباد)

۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۹۷-۱۰۰

”ربا (سود) کیا ہے؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۷: ۲ (جولائی ۱۹۹۱) ۱۰-۱۶

”قوانین پاکستان میں ربا کا تصور“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲

(اکتوبر ۱۹۹۱) ۶۱-۶۳

۱۲۶- عطیہ ، محمد کمال

مجلسہ الشركات والمصارف فی النظام الاسلامی (الربا من الناحیة الاقتصادية ،
شامل ہے) اسکندریہ : المعارف ، ۱۹۸۳ء ، ص ۲۸-۳۰

۱۲۷- علی ، ابوالحسن

” ربوا کی تعریف اور اس کے احکام و مسائل “- مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب
مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی : اسلاک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء ، ص ۳۲۷-۳۵۴

۱۲۸- عمری ، عبداللہ جو لم اور خیل الرحمن عمری

” سود کا مسئلہ “- مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی : اسلاک
فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء ، ص ۳۱۷-۳۲۶

۱۲۹- عیسیٰ عبیدہ

وضع الربا فی البناء الاقتصادي - الکلویت : دار البحوث العلمیہ ، ۱۹۷۳ء ، ص ۱۹۲

۱۳۰- فاروق ، محمد علی

” غیر سودی بینکاری “- تعمیر انسانیت (لاہور) ۴: ۷ (اکتوبر ۱۹۸۵) ۲۳-۳۷

-----۱۳۱

” مسئلہ سود قرآن حکیم کی روشنی میں “- تعمیر انسانیت (لاہور) ۱۲: ۳

(مارچ ۱۹۸۵) ۳۵-۵۷

۱۳۲- فضل الہی

التدابیر الوفیہ من الربا فی الاسلام - الطبعة الثانیہ ، القاہرہ : مکتبہ ابن تیمیہ ،

۱۹۸۸ء ، ص ۵۸۴

۱۳۳- فضل الرحمن

” تجارتی سود “ پینات (کراچی) ۴: ۱۲ (ربیع الثانی ۱۳۸۸ھ) ۳۱-۳۵

-----۱۳۴

تجارتی سود تاریخی اور فقہی نقطہ نظر سے - علی گڑھ : علی گڑھ مسلم یونیورسٹی ،

۱۹۶۷، ۱۷۶ ص

-----۱۳۵

”تحقیق ربوا“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۵: ۱ (نومبر ۱۹۶۳) ۵۲-۱۰۰

-----۱۳۶

”تحقیق ربوا“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۱۰: ۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۱۱۹-۱۳۶

-----۱۳۷

”الربا والربح“ - الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۱: ۱ (آوار ۱۹۶۵) ۳-۳۲

-----۱۳۸

”کمرشل انٹرسٹ کی فقہی حیثیت کا تنقیدی جائزہ“ - برہان (دہلی) ۱: ۳۹

(جولائی ۱۹۶۲) ۳۲-۴۸

۲: ۳۹ (اگست ۱۹۶۲) ۸۶-۱۰۰

۳: ۳۹ (ستمبر ۱۹۶۲) ۱۳۹-۱۶۰

۱۳۹- فضل غنی

”مزارعت اور ربوا“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۲: ۱۳ (اگست ۱۹۷۵) ۱۰۰-۱۰۴

۱۳۰- فیصل ، محمود الرحمن

”سود کا متبادل“ - نوائے وقت (راولپنڈی) ۲۸ جون ۱۹۹۳ء

۱۴۱- قادری ، سید احمد

”مسئلہ سود اور قرآن کریم“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۱: ۳۰

(دسمبر ۱۹۳۶) ۲۳-۴۴

۲: ۳۰ (جنوری ۱۹۳۷) ۱۹-۴۲

-----۱۳۲

”مسئلہ سود مسلم و حرمی میں“ - معارف (اعظم گڑھ) ۳: ۵۷ (مارچ ۱۹۴۶)

۲۱۸-۲۰۶

۱۳۳- القادری، محمد طاہر

بلا سود بیکاری (عبوری خاکہ) - لاہور: مرکزی ادارہ منہاج القرآن،

۱۹۸۵، ۱۱۲ ص

۱۳۴- قاسمی، جنید عالم

”سود کا مسئلہ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۶۴-۳۷۹

۱۳۵- القاسمی، حبیب اللہ

”سودی کاروبار کا عموم“ - مجلہ فقہ اسلامی - مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۲۲۴-۲۳۷

۱۳۶- قاسمی، زبیر احمد

”مسئلہ ربا“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی: اسلامک فقہ

اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۲۹۶-۳۸۵

۱۳۷- قاسمی، مجاہد الاسلام

”سرکاری سودی قرضے“ - بحث و نظر (پنہ) ۲: ۷

(اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۹) ۹۵ - ۱۱۳

۱۳۸- قاسمی، محفوظ الرحمن

”سود کا مسئلہ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۶۸-۳۷۶

۱۴۹- القاسمی، محمد رضوان

”پینک انٹرسٹ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۲۷-۳۳۰

۱۵۰- قاسمی، محمد عبدالرحیم

”ربوا کی حقیقت“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۵۲۳-۵۱۹

۱۵۱- قاضی، سعید اللہ

”کیا بلا سود معاشی نظام قابل عمل ہے“ - افکار معلم (لاہور) ۷: ۳

(اپریل ۱۹۹۵) ۲۹-۳۷

۱۵۲- قاضی، محمد عبداللہ

”سود، اسلام اور دیگر مذاہب کی نظر میں“ - منہاج (لاہور) ۱۲: ۲

(اپریل ۱۹۹۳) ۱۷۸-۱۷۸

۱۵۳- ”قبل اسلام دور جاہلیت کا ربا“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲: ۱۰

(اکتوبر ۱۹۹۱) ۱۴-۱۶

۱۵۴- ”قرض کی رقم اور کرنسی کا اتار چڑھا“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲: ۱۰

(اکتوبر ۱۹۹۱) ۵۱-۵۲

۱۵۵- قریشی، انور اقبال

اسلام اور سود - حیدر آباد دکن: ادارہ معاشیات، ۱۹۳۵، ص ۲۳۰

لاہور: ہانیہ پبلشنگ ہاؤس، اشاعت سوم - ۱۹۷۰

۱۵۶- اکاندہلوی، محمد اور لین

”ارشاد اہل الارض الی اثبات الربوا فی القرض“ - الدرر اسات الاسلامیہ (اسلام آباد)

۱: ۱۸ (یتاير - فبرایر ۱۹۸۳ م) ۱۳-۳۶

۱۵۷- کوٹی ، عبید اللہ

”سود کی حقیقت شرعی“ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی ، نئی دہلی :

اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء ، ص ۳۶۳-۳۶۷

۱۵۸- کیلانی ، عبدالرحمن

”اسلامی معیشت اور سود“ - منہاج (لاہور) ۱۰: ۲ (جنوری-اپریل ۱۹۹۲) ۵۷-۱۲۰

۱۵۹- کیلانی ، عبدالرحمن

”ربا اور سود“ - المعارف (لاہور) ۱۱: ۶ (جون ۱۹۷۸) ۱۷-۲۸

۱۶۰- گورایہ ، محمد یوسف

”مزارعت اور ربا“ - المعارف (لاہور) ۸: ۶ (جون ۱۹۷۵) ۲۱-۲۹

----- ۱۶۱

”مزارعت اور ربا“ - تعمیر انسانیت (لاہور) ۶: ۷ (اکتوبر ۱۹۸۷) ۹-۲۰

----- ۱۶۲

”مزارعت اور ربا“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۱۲ (جون ۱۹۷۵) ۷۳۰-۷۳۹

۱۶۳- گوہر رحمن

”بیع موبل“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۳۲-۳۹

۱۶۴- گیلانی ، مناظر احسن

اسلامی معاشیات (حرمت سود کی وجہ شامل ہے) کراچی : دارالاشاعت ،

۱۹۳۵ء ، ص ۳۳۱-۳۳۴

----- ۱۶۵

”مسئلہ سود مسلم و حربی میں“ - معارف (اعظم گڑھ) ۵: ۵۶

(نومبر ۱۹۳۵) ۲۶۹-۲۹۱

۶: ۵۶ (دسمبر ۱۹۳۵) ۳۳۱-۳۶۱

۱۶۶- لطفی، محمد علی

”تبرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۶:۱ (دسمبر ۱۹۶۳) ۶۳-۶۰

۱۶۷- مبارک، ابوالسعادات محمد

کیا اسلام میں سود مفرد جائز ہے؟ - کراچی : اسلاک لٹری ریسرچ اینڈ ایجوکیشنل انسٹی ٹیوٹ، ۳۵ ص

۱۶۸- محمد اسماعیل، چودھری

”تبرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۹:۱ (مارچ ۱۹۶۴) ۶۳-۵۳

----- ۱۶۹

”سود“ - ثقافت (لاہور) ۳:۹ (اپریل ۱۹۶۱) ۵۰-۳۵

۵:۹ (مئی ۱۹۶۱) ۶۱-۵۳

۶:۹ (جون ۱۹۶۱) ۵۰-۴۰

۲:۱۰ (اگست ۱۹۶۱) ۵۵-۴۵

----- ۱۷۰

”مسئلہ سود“ - ثقافت (لاہور) ۱:۹ (جنوری ۱۹۶۱) ۳۷-۳۷

----- ۱۷۱

”مسئلہ سود خوری“ - ثقافت (لاہور) ۲:۱۲ (فروری ۱۹۶۳) ۶۳-۵۱

----- ۱۷۲

”مسئلہ سود کا اسلامی حل“ - ثقافت (لاہور) ۵:۱۱ (مئی ۱۹۶۲) ۵۶-۵۰

۱۷۳- محمد ایوب

”ربوا کی تعبیر اور جدید مالیاتی لین دین“ - منہاج (لاہور) ۱:۱۱

(جنوری ۱۹۹۳) ۸۵-۷۲

----- ۱۷۴

”لکم ردوس اموالکم میں اموال سے کیا مراد ہے؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد)

۱۰:۲ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۳۰-۳۳

۱۷۵- محمد شفیع

”تبصرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱:۷

(جنوری - فروری ۱۹۶۴) ۸۰-۸۲

----- ۱۷۶

پراویڈینٹ فنڈ پر زکوٰۃ اور سود کا مسئلہ - کراچی : دارالاشاعت ، ۱۹۷۳ ، ص ۳۱

----- ۱۷۷

”مسئلہ سود - کراچی : ادارہ المعارف ، ۱۳۸۰ھ ، ص ۸۰

۱۷۸- محمد طاسین

”سود کی تباہ کاریاں“ - بینات (کراچی) ۱:۱۶ (مارچ ۱۹۷۰) ۲۵-۳۰

۱۷۹- محمد مسلم

”تبصرہ تحقیق ربا (افکار)“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۶:۱ (دسمبر ۱۹۶۳) ۶۳-۶۴

۱۸۰- محمد مکرّم ، سید

”قرآنی نظریہ اور حلت سود مفرد افکار و آرا“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۶:۱

(جولائی ۱۹۶۸) ۷۷-۸۰

۱۸۱- محمود احمد ، شیخ

سود کی متبادل اساس کا مسئلہ : ماہرین کی رپورٹ کا تنقیدی جائزہ ، ص ۴۴

----- ۱۸۲

”سود کے استحصالی مظاہر“ - اشراق (لاہور) ۴:۴ (اپریل ۱۹۹۲) ۱۹-۲۵

۱۸۳- محمود شلتوت

” قرآنی رو سے ریوا مطلقاً حرام ہے “ - پینات (کراچی) ۲: ۳

(جنوری ۱۹۶۳) ۹۳-۹۴

۱۸۴- مخدوم ، محمد اسام

سود کی سزا قرآن حکیم میں موجود ہے - سگجرات : پنجاب الیکٹریک پریس ، ۹۲ ص

۱۸۵- مدنی ، عزیز الرحمن

” سود کی شرعی حیثیت “ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی -

نئی دہلی : مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی : اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ ،

۳۳۱-۳۳۲ ص

۱۸۶- مظاہری ، محمد زید

” ریوا کی شرعی حیثیت “ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی :

اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ ، ص ۴۷۷-۵۰۰

۱۸۷- مظفر پوری ، نسیم احمد

” سودی معاملات شریعت کی نظر میں “ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام

قاسمی - نئی دہلی : اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰ ، ص ۳۳۸-۳۶۳

۱۸۸- معصومی ، محمد صفیر حسن

” مسئلہ ربا “ - الرحیم (حیدر آباد) ۳: ۷ (دسمبر ۱۹۶۵) ۳۴۱-۳۵۹

۱۸۹- منصور احمد

” ریوا “ - حکمت قرآن (لاہور) ۴: ۶ (اگست ۱۹۸۵) ۴۳-۷۰

۱۹۰- موجودہ اقتصادی بحران اور اسلامی حکمت معیشت (سود کو حرام کر دینے کے بعد بعض

مسائل کا حل شامل ہے) - لاہور : شعبہ نشر و اشاعت ، جماعت اسلامی پاکستان ،

۱۹۶۹ء ، ص ۹۷-۱۰۱

۱۹۱- مودودی، سید ابوالاعلیٰ

”تجارتی قرضوں پر سود“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۱: ۳۹ - ۲ (نومبر

۱۹۵۷) ۸۹-۹۸

----- ۱۹۲

حرمیت سود - اشاعت سوم - لاہور: اسلامک پبلی کیشنز، ۱۹۷۹، ۶۲ ص

----- ۱۹۳

سود - لاہور: اسلامک پبلی کیشنز، ۱۹۶۱، ۳۱۶ ص

لاہور: اسلامک پبلی کیشنز، اشاعت سوم، ۱۹۷۲

----- ۱۹۴

”سود کے مباحث میں ایک ترمیم“: ربا الفضل کی حقیقت اور اس کے احکام -

ترجمان القرآن (لاہور) ۳۴: ۲-۵ (جولائی - ستمبر ۱۹۵۰) ۱۲۷-۱۳۶

----- ۱۹۵

”سود کے متعلق چند اہم مباحث: ادارہ ثقافت اسلامیہ کا سوالنامہ اور اس کا

جواب“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۵۳: ۲ (مئی ۱۹۶۰) ۳۸-۶۳

۵۳: ۳ (جون ۱۹۶۰) ۵۶-۶۳

----- ۱۹۶

”سود میں نئے مباحث کا اضافہ“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۳۳: ۱-۳

(دسمبر ۱۹۴۹، جنوری ۱۹۵۰) ۳۲-۶۳

۳۳: ۵ (اپریل ۱۹۵۰) ۱۷-۳۲

۳۳: ۶ (مئی ۱۹۵۰) ۹-۱۹

۳۳: ۲-۵ (جولائی - ستمبر ۱۹۵۰) ۱۰۵-۱۹۰

----- ۱۹۷

”غیر سودی معیشت میں حکومت کو قرض کی فراہمی کا مسئلہ“ - ترجمان القرآن
(لاہور) ۶۷: ۵ (جولائی ۱۹۶۷) ۵۵-۵۶

----- ۱۹۸

”کیا تجارتی قرضوں پر سود جائز ہے“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۳۸: ۲ - ۳
(جون ۱۹۵۷) ۱۰۵-۱۲۱

----- ۱۹۹

”کیا سود ضروری ہے؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۲: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۱) ۲۱-۲۵

----- ۲۰۰

”مسئلہ سود کے متعلق چند اشکالات“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۳۸: ۲-۳
(جون ۱۹۵۷) ۱۰۵-۱۱۵

----- ۲۰۱

معاشیات اسلام (مسئلہ سود شامل ہے) مرتب خورشید احمد - اشاعت دوئم ،
لاہور: اسلامک پبلیکیشنز ، ۱۹۷۰، ص ۲۲۷-۲۹۵

۲۰۲- مہتر ، بروی بھاری

”ربوادر حقیقت کیا ہے“ - مجلہ فقہ اسلامی ، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی ، ۱۹۹۰، ص ۲۰۱-۲۰۸

۲۰۳- ناصف ، خفی بک

”پیک اور سود“ - ثقافت (لاہور) ۹: ۳ (مارچ ۱۹۶۱) ۵۷-۶۳

۲۰۴- الخوی ، عدنان علی رضا

”الربا قتلت فی الارض و فساد کبیر“ - البعث الاسلامی (لکھنؤ)

(ستمبر ۱۹۹۵) ۳۳-۳۲

۲۰۵- ندوی، سید سلیمان

”اسلام اور سود“ - الولی (حیدر آباد سندھ) ۳: ۵-۶ (اگست - ستمبر ۱۹۷۳)

۳۱-۲۵

۲۰۶- ندوی، محمد ایوب

”مسائل ربوا“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۸۳-۳۸۵

۲۰۷- نذیری، جمیل احمد

”سود کا مسئلہ“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی، نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۳۲-۳۳۶

۲۰۸- نعیم صدیقی

”بلا سود بھنگ سے متعلق چند مسائل“ - ترجمان القرآن (لاہور)

۲: ۹۰ (اکتوبر ۱۹۷۸) ۲۵-۳۳

۲۰۹- نظام الدین، مفتی

”مسائل ربوا“ - مجلہ فقہ اسلامی، مرتب مجاہد الاسلام قاسمی - نئی دہلی:

اسلامک فقہ اکیڈمی، ۱۹۹۰، ص ۳۸۶-۳۰۲

۲۱۰- نوری، ریاض الحسن

”سود - قبیح ترین جرم“ - منہاج (لاہور) ۱: ۱۰ - ۲

(جنوری - اپریل ۱۹۹۲) ۱۲۱-۱۳۳

۲۱۱- نیاز قوی

”غیر سودی نظام معیشت“ - الرشاد (اعظم گڑھ) ۲: ۹ (فروری ۱۹۸۵) ۱۹-۲۶

۲۱۲- وہبہ، محمود عارف

”الاسلام و الربا“ - المسلم المعاصر (بیروت) ۵: ۲۳

(اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۰) ۱۰۵-۱۵۶

----- ۲۱۳

” تقویم الربا “ - المسلم المعاصر (بیروت) ۷: ۲۵ (یتاير - مارس ۱۹۸۱) ۷۵-۱۰۸

----- ۲۱۴

” نظریات القائدہ (الربا) فی الفکر الاقتصادي “ - المسلم المعاصر (بیروت) ۵: ۲۳

(یولیه - ستمبر ۱۹۸۰) ۸۵-۱۰۸

۲۱۵ - یعقوب شاہ ، سید

” مسئلہ سود “ - ثقافت (لاہور) ۱۰: ۶ (دسمبر ۱۹۶۱) ۳۳-۷۲

۲۱۶ - یوسف الدین ، محمد

اسلام کے معاشی نظریے (سودی کاروبار شامل ہے) اشاعت دوم - حیدرآباد

دکن: مطبع البرائیمیہ ، ۱۹۵۰، جلد-۱، ص ۲۵-۷۲-۶۶

----- ۲۱۷

” ریوا (مسئلہ سود) “ - بینات (کراچی) ۳: ۲ (جنوری ۱۹۶۳) ۶۹-۸۶

۲۱۸ - یوسف القرضاوی

” بینک کا سود “ / مترجم محمد رضی الاسلام ندوی - تحقیقات اسلامی (علی گڑھ)

۸: ۴ (اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۹) ۹۳-۱۱۲

----- ۲۱۹

ریوا اور بینک کا سود / ترجمہ عتیق الظفر ، رحمت اللہ - اسلام آباد : انسٹی ٹیوٹ آف

پالیسی اسٹڈیز ، ۱۹۹۳ ، ۱۱۶ ص

انشورنس:

۲۲۰- ابراہیم، احمد محمد

” عودۃ الی التائین فی الشریعۃ والقانون “ - الفکر الاسلامی (بیروت) ۲: ۲

(شباط ۱۹۷۱) ۸۳-۷۵

۳: ۲ (آزار ۱۹۷۱) ۸۳-۷۷

۵: ۲ (آیار ۱۹۷۱) ۵۲-۴۴

۲۲۱- احمد ارشاد، شیخ

بلا سود بھکاری (اسلام میں انشورنس شامل ہے) کراچی: مکتبہ تحریک مساوات،

۱۹۶۴، ص ۱۱۷-۱۳۲

۲۲۲- اسرار احمد

اسلام کا معاشی نظام (انشورنس شامل ہے) - لاہور: مکتبہ مرکزی انجمن خدام

القرآن، ۱۹۸۵، ص ۲۳-۲۶

۲۲۳- ”اسلامی نظام میں انشورنس“ - چراغ راہ (کراچی) ۱: ۳ (جنوری ۱۹۵۰) ۳۷-۳۹

۲۲۴- الامین، صدیق محمد

” حکم عقد التائین فی الشریعۃ “ - للہدی الاسلامی (لیبیا) ۱: ۱۳

(فرایر ۱۹۷۵) ۵۲-۴۸

۲۲۵- بدر شکیب

بیمہ حیات، کراچی: عثمانیہ اکیڈمی، ۱۹۸۳، ۲۵۶ ص

۲۲۶- ”بنک کا سود اور انشورنس - اسلامی نقطہ نظر سے“ - چراغ راہ (کراچی)

۳: ۱۴ (اپریل ۱۹۶۰) ۲۴-۲۱

۲۲۷- پاکستان - اسلامی نظریاتی کونسل

رپورٹ اسلامی نظامِ ہیمہ - اسلام آباد : اسلامی نظریاتی کونسل، حکومت پاکستان ،

۱۹۹۳ء، ص ۷۰

۲۲۸ - المجتہد الدائمۃ للبحوث العلمیۃ والافتاء ” التامین “ - مجلہ البحوث الاسلامیہ (الریاض)

۱۹ (۱۴۰۷ھ) ۱۸-۱۳۳

۲۲۹- چوہدرہ ، ہر جس لال ، (مرتب)

ہیمہ کے متعلق اسلام کا نظریہ - کراچی : اسپرن لائف انشورنس کمپنی ، ۱۹۴۷ء،

ص ۱۹۴

۲۳۰- چیمہ ، منور حسین

اسلام اور جدید اقتصادی نظریات (ہیمہ اور اسلام شامل ہے) - گوجرانوالہ :

اسلامک اکیڈمی ، ۱۹۹۰ء، ص ۳۹۲-۳۲۶

۲۳۱- حسان ، حسین حامد

ہیمہ کی شرعی حیثیت : اردو ترجمہ ” حکم الشریعۃ الاسلامیہ فی عقود التامین “، مترجم

عبدالرحیم اشرف بلوچ ، اسلام آباد : ادارہ تحقیقات اسلامی ، ۱۹۸۵ء، ۲۱۲ص

----- ۲۳۲

حکم الشریعۃ الاسلامیہ فی عقود التامین - القاہرہ : دارالاعتصام ، ۱۹۷۶ء، ۱۳۰ص

۲۳۳- خان ، محمد اکرم

” ہیمہ کی شرعی حیثیت “ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۲: ۲۲

(اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۴) ۱۳۵-۱۳۱

۲۳۴- الخطیب ، محمود ابراہیم مصطفیٰ

” التامین فی العظام الاسلامی “ - الايضاح (پشاور) ۸: ۴ (۱ اگست ۱۹۹۶) ۱۱۷-۱۳۱

۲۳۵- زرقات، مصطفیٰ احمد

عقد التامین و موقف الشریعۃ الاسلامیہ منہ - دمشق : جامعہ دمشق ، ۱۹۶۲ ،

ص ۱۱۲

۲۳۶- سنبھلی، محمد برہان الدین

” انشورنس ، فقہی نقطہ نظر سے “ - اسلام اور عصر جدید (دہلی) ۵ : ۳

(اکتوبر ۱۹۷۳) ۴۲-۵۶

۶ : ۱ (جنوری ۱۹۷۴) ۵۶-۷۹

----- ۲۳۷

” نظام التامین فی ضوء اصول الشریعۃ الاسلامیہ “ - البعث الاسلامی (لکھنؤ) ۳۳ : ۱

(اپریل- مایو ۱۹۸۸) ۵۸-۷۰

۳۳ : ۲ (مايو - يونيو ۱۹۸۸) ۶۰-۷۱

۲۳۸- شاہد، محمد عمر

نحو نظام نقدی عادل (التامین شامل ہے) / مترجم ، سید محمد سکر - ہرندن :

للمعهد العالمی للفکر الاسلامی ، ۱۹۸۵ ، ص ۲۴۲-۲۴۴

۲۳۹- الصدر، محمد باقر

اسلامی اقتصادیات اور جدید اقتصادی مکاتب (انشورنس شامل ہے) / مترجم ،

سید ذیشان حیدر جوادی - تہران : سازمان تبلیغات اسلامی ، ۱۳۰۶ھ ،

ص ۸۶-۸۸

۲۴۰- صدیقی، محمد نجات اللہ

انشورنس اسلامی معیشت میں - لاہور : اسلامک پیپلی کیشنز ، ۱۹۸۳ ، ۱۰۳ ص

----- ۲۴۱

” انشورنس اسلامی معیشت میں “ - اسلام اور عصر جدید (دہلی) ۳ : ۲

(اپریل ۱۹۷۲) ۵۱-۶۸

۳: ۳ (جولائی ۱۹۷۲) ۵۵-۷۸

۳: ۳ (اکتوبر ۱۹۷۲) ۳۶-۷۱

۲۳۲- طفیل احمد، سید

مسئلہ سود اور مسلمانوں کا مستقبل (بمحصہ شامل ہے) - بدایوں : نظامی پریس ،

۱۹۲۰، ص ۱۵-۱۶، ۸۸-۸۹

۲۳۳- عبدالرؤف ، خالد

بمحصہ زندگی ، اسلام آباد : نیشنل بک فاؤنڈیشن ، ۱۹۸۰، ۲۲۹ ص

۲۳۴- عبید اللہ

بمحصہ (انشورنس) کی حیثیت اسلام کی نظر میں / عبید اللہ ، شیخ محمد ابو زہرہ ،

ثناء اللہ امرتسری - لاہور : المکتبہ السلفیہ ، ۳۲ ص

۲۳۵- عرفانی ، عبدالمالک

”بمحصہ کی شرعی حیثیت“ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۱: ۸ (فروری ۱۹۸۳) ۶-۲۳

----- ۲۳۶

”کیا بمحصہ ناجائز ہے ؟“ - نوائے قانون (اسلام آباد) ۳: ۱

(جنوری ۱۹۹۲) ۵۳-۵۹

۲۳۷- عز ، عادل عبدالحمید

دور التامین فی التعمیر الاقتصادية - بیروت : جامعہ بیروت العربیہ ، ۱۹۷۱، ۷۹ ص

۲۳۸- عیسیٰ عبده

”الامن والتامین : نظرة موضوعية“ - المسلم المعاصر (بیروت) ۳: ۹

(یلتایر - مارچ ۱۹۷۷) ۹۱-۱۲۶

۲۳۹- غفاری ، نور محمد

”انشورنس کی شرعی حیثیت“ - البیان (پشاور) ۳: ۶-۱۰، (ستمبر ۱۹۸۵) ۳

اپریل ۱۹۸۶) ۱۰۳-۱۲۸

----- ۲۵۰

” انشورنس کی شرعی حیثیت “ - الرشاد (اعظم گڑھ) ۳۹:۱۰ (اگست ۱۹۸۵) ۱۰-۱۹

۵۰:۱۱ (ستمبر ۱۹۸۵) ۸-۱۳

۵۱:۱۱ - ۵۲ - (اکتوبر - نومبر ۱۹۸۵) ۶۱ - ۶۸

----- ۲۵۱

” انشورنس کی شرعی حیثیت “ - منہاج (لاہور) ۲: ۳ (اپریل ۱۹۸۵) ۳۱-۶۹

----- ۲۵۲

موجودہ نظام انشورنس اور اسلام کا نظام تکافل اجتماعی - کراچی : دائرۃ المعارف،

۱۹۸۳، ۱۹۷۷ ص

----- ۲۵۳

” ہمہ زندگی ، ممتاز علمائے مصر کی نظر میں “ - برہان (دہلی) ۳: ۳۳

۱۳۳-۱۵۵ (مارچ ۱۹۶۰)

----- ۲۵۴

” ہمہ زندگی “ ممتاز علماء مصر کی نظر میں - الفرقان (لکھنؤ) ،

(اپریل - مئی ۱۹۶۰) ۳۵-۵۶

----- ۲۵۵

” ہمہ زندگی (علماء مصر کی نظر میں) “ ترجمان القرآن (لاہور) ۱: ۵۴

(اپریل ۱۹۶۰) ۱۷-۳۰

----- ۲۵۶

” مروجہ ہمہ کی شرعی حیثیت “ - فکر و نظر (اسلام آباد) ۲: ۲۳

(اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۵) ۳-۳۷

۲۵۷ - ” کیا انشورنس جوآ ہے ؟ “ - مجلہ الجامعہ (ربوہ) ۱: ۱

(جولائی - ستمبر ۱۹۶۳) ۳۶-۴۳

۲۵۸- گیلانی، عبدالرحمن

”بچے کی شرعی حیثیت اور اس کا قبول حل“ - المعارف (لاہور) ۱:۱۲

(جنوری ۱۹۷۹) ۱۵-۲۱

۲۵۹- محمد اسلم

”سرکاری ملازمین کی گروپ انشورنس شامی و مصری علماء کی آراء کی روشنی میں“ -

منہاج (لاہور) ۹: ۳ (جولائی ۱۹۹۱) ۱۲۳-۱۳۷

۲۶۰- محمد شفیع

بیمہ زندگی، انشورنس کی مختلف صورتوں کے احکام قرآن و سنت کی روشنی میں -

کراچی: مجلس تحقیق مسائل مسائل حاضرہ، ۱۳۸۹ھ، ۶۸ ص

۲۶۱- محمد یونس

”انشورنس یا بیمہ اس کی مروجہ صورتیں اور شرعی حل“ - فکر و نظر (اسلام آباد)

۲۱: ۳ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۱۷-۳۹

۲۶۲- مرتضیٰ مطہری

برری فقہی مسئلہ بیمہ - انتشارات میقات، ۹۰ ص

۲۶۳- المصری، عبدالسمیع

التجارة فی الاسلام (معتقد التامین شامل ہے) - عابدین: مکتبہ وہبہ، ۱۹۸۶،

۱۰۳-۱۱۶ ص

----- ۲۶۴

التامین الاسلامی بین النظریۃ والتطبیق - القاہرہ: مکتبہ وہبہ، ۱۹۸۰، ۹۴ ص

۲۶۵- ملک، محمد رانز

”رأی آخر فی التامین“ - الفکر الاسلامی (بیروت) ۲: ۱۰

(تشریح الاول ۱۹۷۱) ۲۵-۳۶

۲: ۱۱ (تشریح الثانی ۱۹۷۱) ۳۸-۳۶

۲۶۶- مودودی، سید ابوالاعلیٰ

معاشیات اسلام (انشورنس شامل ہے) / مرتب خورشید احمد - اشاعت دوم -
لاہور: اسلاک پبلی کیشنز، ۱۹۷۰، ص ۳۹۳-۳۹۵

۲۶۷- الندوی، محمد صدرا الحسن

”التائین فی الاقتصاد الاسلامی“ - البعث الاسلامی (لکھنؤ) ۱: ۳۲

(مئی ۱۹۸۷) ۵۶-۶۱

۲: ۳۲ (یونیو ۱۹۸۷) ۷۱-۷۷

۳: ۳۲ (یولیو ۱۹۸۷) ۷۳-۸۸

۴: ۳۲ (اگست ۱۹۸۷) ۳۸-۵۲

۵: ۳۲ (ستمبر ۱۹۸۷) ۶۹-۷۹

۶: ۳۲ (اکتوبر- نومبر ۱۹۸۷) ۷۶-۷۹

۷: ۳۲ (دسمبر ۱۹۸۷) ۸۲-۸۵

----- ۲۶۸

”موقف العلماء من التائین التجاری“ - البعث الاسلامی (لکھنؤ) ۳: ۳۳

(یونیو- یولیو ۱۹۸۸) ۶۸-۷۷

۴: ۳۳ (یولیو- اگست ۱۹۸۸) ۷۲-۷۶

۲۶۹- نعیم صدیقی

”بیمہ زندگی یا لائف انشورنس“ (اسلامی نقطہ نظر سے) - ترجمان القرآن

(لاہور) ۵۰: ۵۰ (جولائی ۱۹۵۸) ۳۳-۵۴

۲۷۰- یعقوب شاہ

چند معاشی مسائل اور اسلام (بیمہ شامل ہے) - لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ،

۱۹۶۷، ص ۱۳۲-۱۳۸

۲۷۱- یوسف الدین، محمد

اسلام کے معاشی نظریے (مجموعہ شامل ہے) - اشاعت دوم - حیدرآباد دکن:

مطبع البرائیمہ، ۱۹۵۰ء، جلد ۲، ص ۷۵۰-۷۵۳

۲۷۲- یوسف القرضاوی

” نظرۃ الشریعۃ الی التعاون والتأمن “ - البعث الاسلامی (لکھنؤ ۱۲: ۶)

(مارس ۱۹۶۸) ۳۳-۵۲

